

ความผิดทางอาญารัฐนุญยังให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย : เปรียบเทียบ
ตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยกับต่างประเทศ*
THE CRIMINAL OFFENSE OF INCITEMENT TO COMMIT UICIDE:
A COMPARATIVE STUDY BETWEEN THE THAI PENAL CODE
AND FOREIGN LEGISLATION

พระครูภวนาโชติคุณ (กุ้ยไธ้ ชุตินธโร)

Phrakhru Pavanachotikun (Kuihai Chutintharo)

วัดถ้ำสิงโตทอง ราชบุรี

Wat Tham Singto Thong, Ratchaburi Province

Corresponding Author E-mail: sathaphorn.mana@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ วิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายในราชอาณาจักรไทยและต่างประเทศ โดยใช้ให้เห็นวิวัฒนาการทางกฎหมายและมุมมองทางสังคมที่แตกต่างกัน ในราชอาณาจักรไทย การฆ่าตัวตายไม่ถือเป็นความผิด แต่การยุยงหรือช่วยเหลือให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายถือเป็นความผิดตามมาตรา 293 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากกฎหมายของสหภาพโซเวียต โดยปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทไทย เช่น การคุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี โดยเฉพาะในต่างประเทศ เช่น อังกฤษ อดีตเคยถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรม แต่ได้ยกเลิกในปี ค.ศ. 1961 โดยมีกฎหมายกำหนดให้การยุยงหรือช่วยเหลือให้ฆ่าตัวตายเป็นความผิดเฉพาะ สหรัฐอเมริกา มีแนวทางแตกต่างกันในแต่ละรัฐ บางรัฐถือว่าเป็นความผิดฐานฆ่าคนตาย บางรัฐมองว่าไม่มีความผิด ส่วนสาธารณรัฐฝรั่งเศส การฆ่าตัวตายถือเป็นเสรีภาพส่วนบุคคล และไม่มีบทลงโทษการยุยง ยกเว้นในกรณีเกี่ยวกับผู้เยาว์หรือบุคคลที่ไม่สามารถตัดสินใจเองได้ สหพันธรัฐสวิส เป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจ เนื่องจากกำหนดโทษเฉพาะในกรณีที่การยุยงหรือช่วยเหลือมีเจตนาแสวงหาประโยชน์ส่วนตน ขณะที่การกระทำด้วยเหตุผลไม่เห็นแก่ตัว เช่น ความสงสาร จะไม่ถือเป็นความผิด กฎหมายดังกล่าวสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับความเห็นอกเห็นใจและความสมดุลระหว่างเสรีภาพส่วนบุคคลและความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการศึกษาชี้ว่า แม้แต่ละประเทศจะมีมุมมองต่อการฆ่าตัวตายแตกต่างกัน แต่ส่วนใหญ่เห็นพ้องว่า การยุยงหรือช่วยเหลือให้ฆ่าตัวตายเป็นความผิด ด้วยเหตุผลทางศีลธรรมและความ

*Received November 22, 2024; Revised December 14, 2024; Accepted December 24, 2024

จำเป็นในการคุ้มครองชีวิตมนุษย์ การศึกษาเน้นความสำคัญของการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

คำสำคัญ: ความผิดทางอาญา; ยุยงให้ฆ่าตัวตาย; ประมวลกฎหมายอาญา

Abstract

This study analyzes and compares criminal laws related to incitement to suicide in the Kingdom of Thailand and other countries, highlighting the evolution of legal frameworks and differing social perspectives. In the Kingdom of Thailand, suicide is not considered a criminal offense; however, incitement or assistance in committing suicide is classified as an offense under Section 293 of the Penal Code. This provision, influenced by Soviet law, has been adapted to fit the Thai context, particularly in its emphasis on protecting minors under the age of 16. In other countries, such as England, suicide was historically regarded as a crime but was decriminalized in 1961. The law now specifically penalizes incitement or assistance in suicide. In the United States, approaches vary by state: some classify incitement to suicide as a form of homicide, while others do not consider it a crime. Meanwhile, in the French Republic, suicide is regarded as a matter of personal freedom, and there is no criminal liability for incitement except in cases involving minors or individual's incapable of making their own decisions. The Swiss Confederation offers an intriguing case study, as its laws impose penalties only when incitement or assistance is motivated by self-serving intentions. Acts driven by altruistic reasons, such as compassion for a suffering patient, are not considered offenses. This legal framework reflects a balance between empathy, personal freedom, and societal responsibility. The findings reveal that while perspectives on suicide vary across nations, most agree that incitement or assistance in suicide constitutes a crime, grounded in moral principles and the necessity of safeguarding human life. The study underscores the importance of developing legal measures that align with the evolving social context and values in the future.

Keywords: Criminal Offense; Incitement to Commit Suicide; Penal Code

บทนำ

แนวความคิดในการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย

แนวความคิดในการกำหนดให้การยุยงผู้อื่นให้ฆ่าตัวตายเป็นความผิดตามกฎหมายมีความสัมพันธ์กับแนวความคิดในทางกฎหมายในเรื่องการฆ่าตัวตายของประเทศต่าง ๆ ว่าประเทศนั้นถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรมหรือไม่ เนื่องจากลักษณะของการกระทำที่เป็น “การยุยง” เป็นการร่วมกระทำความผิดในการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น คือ ร่วมในความผิดอาญาของผู้กระทำความผิดหลัก ดังนั้น ในการศึกษาความเป็นมาของแนวความคิดในเรื่องการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายจึงหนีไม่พ้นที่จะต้องกล่าวถึงแนวคิดทางกฎหมายในเรื่องการฆ่าตัวตายของประเทศนั้น ๆ ด้วย (Durkheim, 1951)

เดิมหลักกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law) ของอังกฤษ ถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรม (Self-Murder) จึงส่งผลให้การยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรมด้วย โดยถือว่าผู้ยุยงให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตายมีความผิดฐานฆ่า (Murder) ซึ่งถ้าผู้ยุยงไม่ได้อยู่ด้วยในขณะที่ผู้ถูกยุยงฆ่าตัวตาย ผู้ยุยงมีสถานภาพทางกฎหมายเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิดก่อนเกิดเหตุ (Accessory Before The Fact) ต่อการฆาตกรรมตนเองของผู้อื่น ซึ่งมีผลทางกฎหมายว่าเป็นความผิดฐานฆ่า (Murder) แต่จะไม่ถูกพิพากษาว่ามีความผิด (Blackstone, 1769) เนื่องจากหลักกฎหมายเดิมในเรื่องของผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิด (Accessory) ที่ว่าผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิดจะไม่ถูกพิพากษาว่ามีความผิด ก่อนที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับการตัดสินลงโทษก่อน ในที่นี้เพราะเหตุว่าตัวการไม่อาจที่จะถูกตัดสินว่ามีความผิดได้ ผู้ที่ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิดจึงไม่อาจที่จะถูกตัดสินว่ามีความผิดได้ บุคคลดังกล่าว จึงไม่มีความรับผิดชอบทางอาญา หลักทั่วไปในเรื่องของผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิด (Accessory) นี้ ได้รับการแก้ไขโดยรัฐสภาในปี ค.ศ. 1861 แต่ไม่มีการนิยามของผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำ ความผิดในความผิดฐานฆ่าตัวตาย (Accessory To Suicide) จึงถือว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิดก่อนความผิดฐานฆ่าตัวตายจะเกิดขึ้น (The Accessory Before To Suicide) ผู้ยุยงให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตายจึงยังคงไม่ถูกลงโทษสำหรับการกระทำดังกล่าว ต่อมาเนื่องจากเหตุผลที่ไม่ชัดเจนและอันที่จริงมิได้มีการถกเถียงใด ๆ เกี่ยวกับปัญหานี้ แนวความคิดในเรื่องผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิด (Accessory) ที่ว่าผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับการตัดสินลงโทษก่อน ถึงจะสามารถดำเนินคดีอาญากับผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนการกระทำความผิดได้จึงได้ยกเลิกไป ปัจจุบันผู้ยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายมีความรับผิดชอบทางอาญาและต้องถูกลงโทษในความผิดฐานฆ่า (Murder) (Ashworth, 2013)

ต่อมาในปี ค.ศ. 1961 อังกฤษได้ยกเลิกกฎหมายในเรื่องการฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรม โดยพระราชบัญญัติ Suicide Act. 1961 แต่ยังคงมีบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ที่ยูงส่งเสริม หรือช่วยเหลือให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย หรือพยายามฆ่าตัวตายเป็นความผิดตามมาตรา 2(1) ของพระราชบัญญัติ Suicide Act. 1961 (Herring, 2016)

สำหรับสหรัฐอเมริกา ศาลอเมริกันปฏิบัติต่อผู้ยุยงหรือสมรู้ร่วมคิดในการฆ่าตัวตายแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกฎหมายอาญาของแต่ละรัฐ ซึ่งสรุปได้ 3 กรณี ดังนี้

1. ลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานะที่เป็นคู่สัญญาตกลงกันในการฆ่าตัวตาย (Suicide Pact) หรือเป็นผู้ฆ่าผู้อื่น (Murderer)
2. เห็นว่าการกระทำของบุคคลดังกล่าวไม่เป็นอาชญากรรม
3. บุคคลดังกล่าวกระทำความผิดในฐานะความผิดเฉพาะ (Herring, 2016)

อย่างไรก็ตาม มีรัฐบางรัฐในสหรัฐอเมริการับเอาหลักกฎหมายว่าด้วยการฆ่าตัวตายของอังกฤษมาใช้ อาทิเช่น รัฐเซาท์ คาโรไลนา (South Carolina) ถือว่าผู้ที่ยุยงหรือผู้สมรู้ร่วมคิดอาจถูกลงโทษในฐานะที่เป็นตัวการ หรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดฐานฆ่า (Murder) (Dressler, 2019)

ในปี ค.ศ. 1872 การฆ่าตัวตายไม่ถือว่าเป็นความผิดในรัฐโอไฮโอ (Ohio) ดังนั้น จึงไม่มีผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิด (Accessory) หรือผู้ร่วมกระทำความผิด (Principal In The Second Degree) ในการฆ่าตัวตาย อย่างไรก็ตาม ศาลแห่งมลรัฐนี้ได้กล่าวต่อไปว่า การจัดเตรียมยาพิษให้ผู้อื่นเป็นอาชญากรรม โดยไม่คำนึงถึงความยินยอมที่จะตายของผู้นั้น และเพียงแต่จัดหายาพิษมาให้ผู้อื่นโดยเจตนาว่าเราจะใช้ยาพิษที่จัดหามาให้นั้นในการฆ่าตัวตาย ก็ถือเป็นการจัดเตรียมยาพิษให้ในความหมายของกฎหมายแล้ว และศาลยังวางหลักต่อไปอีกว่า แม้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะไม่ได้จัดหายาพิษใด ๆ ก็ตาม เพียงแต่ผู้ถูกกล่าวหาว่า “อยู่ในขณะที่ผู้ตายดื่มยาพิษ เข้าไปมีส่วนร่วมโดยการชักจูง โน้มน้าวใจ ใช้กำลัง บังคับ ช่มชู้ หรือใช้วิธีการอื่นใดให้ผู้ตายดื่มยาพิษ” การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นอาชญากรรม (Harvard Law Review, 1995)

ในปี ค.ศ. 1903 ศาลแห่งมลรัฐอิลลินอย (Illinois) กล่าวถึงคำตัดสินของศาลโอไฮโอ (Ohio) โดยเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลดังกล่าว ศาลอิลลินอย (Illinois) ไม่เห็นด้วยกับความเห็นของศาลแมสซาชูเซต (Massachusetts) ที่ว่า การฆ่าตัวตายเป็นความผิดร้ายแรง (Felony) และได้อธิบายขยายความถึงการที่ไม่ได้รับเอาแนวความคิดของอังกฤษในเรื่องการฆ่าตัวตายมาใช้โดยกล่าวว่า “ในฐานะที่เราไม่เคยมีโทษยึดทรัพย์สินของผู้ที่กระทำการฆ่าตัวตาย และเราเห็นสมควรที่จะกำหนดลักษณะของการฝังศพผู้ตายอย่างไรให้พลเมืองของเราพึงพอใจ เราไม่เคยคำนึงถึงกฎหมายอังกฤษเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายที่จะมา ปรับใช้ได้กับจิตวิญญาณของสถาบันของเรา” แต่ถือว่าการจัดเตรียมยาพิษให้ผู้อื่นซึ่งมี

เจตนาที่จะฆ่าตัวตาย และการชักจูงใจ โน้มน้าวจิตใจ หรือล่อลวงผู้อื่นให้ดื่มยาพิษเพื่อจุดประสงค์ในการฆ่าตัวตายของบุคคลนั้น เป็นการกระทำความผิดฐานฆ่า (Murder) และบุคคลซึ่งกระทำการดังกล่าวจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีในความผิดฐานฆ่า (Murder) โดยผ่านทางผู้กระทำความผิดโดยทางอ้อม (Innocent Agent) อย่างไรก็ดี ความเห็นนี้ค่อนข้างที่จะเป็นอภิปรายที่ลึกซึ้ง เพราะว่าไม่เพียงแต่บุคคลซึ่งกระทำการฆ่าตัวตายจะเป็นผู้กระทำความผิดโดยทางอ้อม (Innocent Agent) ตามกฎหมายของมลรัฐ แต่โดยการให้เหตุผลของศาล การตายของผู้ที่ฆ่าตัวตายยังเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายอีกด้วย ดังนั้น จึงเป็นการยากที่จะมองว่า ทฤษฎีว่าด้วยการกระทำความผิดโดยทางอ้อม (Innocent Agent) จะสามารถนำมาใช้กับผู้ที่ล่อลวงให้คนฆ่าตัวตายได้ (Illinois Supreme Court, 1903)

รัฐเท็กซัส (Texas) จัดว่าเป็นรัฐที่มีทัศนคติต่อการฆ่าตัวตายที่เบาที่สุดที่พบในสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1902 ผู้พิพากษาเดวิดสัน (Davidson) ประกาศว่า “การฆ่าตัวตายไม่เป็นการละเมิดกฎหมายใด ๆ ของรัฐเท็กซัส ไม่ว่ากฎหมายของอังกฤษจะบัญญัติไว้ว่าอย่างไรก็ตาม หลักกฎหมายของอังกฤษไม่ได้นำมาใช้ของรัฐเท็กซัส ตามกฎหมายผู้ที่ฆ่าตัวตายไม่ใช่ผู้กระทำความผิด ดังนั้น คู่กรณีซึ่งจัดหาวิธีการต่าง ๆ ในการฆ่าตัวตายจึงต้องไม่ใช่ผู้กระทำความผิดด้วยเหมือนกัน ดังนั้น เขาจึงตัดสินใจว่า เมื่อผู้ถูกกล่าวหาเพียงแค่จัดเตรียมยาพิษ และผู้ตายดื่มยาพิษโดยอิสระด้วยเจตนาที่จะฆ่าตัวตาย ไม่เป็นความผิดฐานฆ่า (Murder) (Davidson, 1902) ต่อมาในปี ค.ศ. 1908 ผู้พิพากษาท่านเดิมกล่าวในคำวินิจฉัยอีกคดีหนึ่งว่า “มัน อาจจะเป็นการละเมิดศีลธรรมและเป็นการกระทำที่น่าตำหนิที่คู่กรณีจัดหายาพิษหรือป้อนให้ผู้อื่น หรือจัดหาวิธีการอื่นใด หรือจัดหาตัวแทนเพื่อจุดประสงค์ในการฆ่าตัวตายของผู้นั้น แต่กฎหมายของเรายังไม่เห็นความเหมาะสมที่จะลงโทษบุคคลหรือการกระทำเช่นนั้น” (Rawls, 1971)

ตามที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากรัฐที่มีกฎหมายลงโทษผู้ยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายในความผิดฐานฆ่า (Murder) และรัฐที่ไม่ถือว่าการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดตามกฎหมายแล้ว มีบางรัฐที่กำหนดให้การยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายเป็นความผิดฐานอื่น ได้แก่ รัฐมิสซูรี (Missouri) ถือว่าการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายเป็นหนึ่งในความผิดฐานฆ่าคนตาย โดยมีเหตุผลโทษ (Manslaughter) และรัฐนิวยอร์ก (New York) เมื่อได้มีการยกเลิกความผิดฐานพยายามฆ่าตัวตายในปี ค.ศ. 1919 ยังคงลงโทษในความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา (Manslaughter) สำหรับผู้ซึ่งช่วยเหลือหรือส่งเสริม ให้กำลังใจบุคคลอื่นให้ฆ่าหรือพยายามฆ่าตัวตาย (Hobbes, 1651)

สำหรับประเทศอื่น ๆ ถือได้ว่าสมาพันธรัฐสวิสเป็นประเทศแรก และปัจจุบันยังคงเป็นประเทศเดียวในโลกที่ได้นำหลักการในเรื่อง “มูลเหตุจูงใจที่ไม่เห็นแก่ตัว (Unselfish Motives)” ซึ่งไม่มีอยู่ในกฎหมายแองโกลอเมริกัน (Anglo American) มาใช้ลงโทษผู้ยุยง

ให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย โดยบัญญัติไว้ใน “The Federal Criminal Code Of 1937” มาตราที่ 111-15 มีใจความว่า

“การฆ่าผู้อื่นโดยได้รับความยินยอม ถือว่าเป็นการกระทำที่มีโทษ (Punishable) แต่การยุยงส่งเสริมให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายหรือการช่วยเหลือให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย จะเป็นการกระทำ ความผิดที่มีโทษก็ต่อเมื่อผู้ยุยงหรือผู้สนับสนุนได้กระทำลงไปโดยมีเจตนาที่ไม่สุจริตเพื่อหวัง ผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดอันเกิดจากการกระทำของตน” (Bohlander, M, 2009)

ดังนั้น ในกรณีที่ญาติของผู้ป่วยที่ป่วยหนัก เห็นผู้ป่วยได้รับความทุกข์ทรมานเกิด ความสงสาร ได้ยุยงให้ผู้ป่วยฆ่าตัวตาย เพื่อจะได้พ้นจากความทุกข์ทรมานนั้น ญาติของผู้ป่วยจึงไม่มีความผิดทางอาญา เนื่องจากญาติของผู้ป่วยไม่มีมูลเหตุชักจูงใจที่เห็นแก่ตัวแต่ อย่างไม่ (Smith, & Hogan, 2021)

สหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต ถือว่า การฆ่าตัวตายและพยายามฆ่าตัวตาย ไม่เป็นอาชญากรรม แต่กำหนดความผิดและลงโทษบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นซึ่งต้องพา ตนทำให้บุคคลนั้นฆ่าหรือพยายามฆ่าตัวตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี และ กำหนดให้การยุยงบุคคลที่อยู่ในฐานะที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันให้ฆ่าตัวตาย เป็นการกระทำผิด ที่มีโทษ ถ้าบุคคลที่ฆ่าตัวตายเป็นผู้เยาว์หรือผู้ที่บรรลุนิติภาวะ แต่ไม่สามารถเข้าใจลักษณะ หรือสาระของการกระทำของตนเอง กฎหมายว่าด้วยการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายของ สหภาพ สาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียตนี้ เป็นต้นแบบในการยกร่างประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 ของไทย (Berman, 1963)

กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐอินเดีย ได้แก่ The Indian Penal Code มาตรา 306 กำหนดความผิดและลงโทษผู้ยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย โดยลดโทษของผู้ยุยงเป็นให้จำคุก 10 ปี ถ้าผู้ซึ่งฆ่าตัวตายมีอายุ 18 ปี และมีสติสัมปชัญญะดี ถ้าปราศจากเงื่อนไขดังกล่าว (หมายถึง กรณีที่ผู้ฆ่าตัวตายมีอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือด้อยสติสัมปชัญญะ) ผู้ยุยงอาจถูก ลงโทษจำคุกตลอดชีวิต มาตรานี้ถูกนำไปปรับใช้ในสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน และ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกาด้วย (Mahmood, 2012)

สรุป แนวความคิดในทางกฎหมายในเรื่องการฆ่าตัวตายของประเทศต่าง ๆ มีทั้งที่ ถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรมและไม่เป็นอาชญากรรม ซึ่งแม้ว่าประเทศต่าง ๆ จะมีความ คิดเห็นที่แตกต่างกันในเรื่องการฆ่าตัวตายว่าจะเป็นอาชญากรรมหรือไม่ แต่ในกรณี ของการยุยงส่งเสริมหรือช่วยเหลือให้มีการฆ่าตัวตาย ทุกประเทศต่างมีความเห็นเป็นอย่าง เดียวกันว่าเป็นอาชญากรรม เพราะเหตุว่าผู้ที่ยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายเป็นบุคคลภายนอกที่มี ส่วนเกี่ยวข้องกับการที่ผู้อื่นฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย ซึ่งแม้ว่าจะไม่ได้เป็นการฆ่า ผู้อื่นโดยตรง แต่ก็เป็นกระทำที่ก่อให้เกิดผลซึ่งเป็นการทำลายหรือเป็นอันตรายต่อชีวิต มนุษย์ จึงสมควรที่จะลงโทษบุคคลภายนอกที่กระทำการดังกล่าว

การกระทำอัตวินิบาตกรรมในมุมมองทางศาสนา

ในมุมมองของศาสนา บุคคลจะมีสิทธิที่จะจบชีวิตตัวเองหรือไม่ ขึ้นอยู่กับแนวความคิดของแต่ละศาสนา กล่าวคือ ในกลุ่มศาสนาที่จัดเป็นกลุ่มศาสนาเทวนิยมนั้น มีความคิดเรื่องเทพเจ้าเป็นศูนย์กลางของศาสนา เทพเจ้าเป็นทั้งเหตุ คือ ผู้ให้สิ่งกำเนิดทั้งปวง เป็นทั้งผล คือ เป้าหมายสูงสุดของสิ่งทั้งปวง เป็นทั้งวิธีการให้คนได้อาศัยเพื่อไปสู่เป้าหมายสูงสุดนั้น ศาสนากลุ่มนี้เชื่อว่า มนุษย์เกิดมาจากการสร้างสรรค์ของพระเจ้า และมนุษย์ต้องตายเพราะความผิดบาปที่บรรพบุรุษของตนไปฝ่าฝืนพระบัญชาของพระเจ้า แนวคิดที่เด่นชัดที่สุดในกลุ่มนี้ได้แก่ ศาสนาคริสต์ ซึ่งถือว่าชีวิตมนุษย์เป็นสมบัติของพระเจ้า มนุษย์จึงไม่มีสิทธิที่จะกระทำการอัตวินิบาตกรรมได้ โดยขาดความยินยอมจากพระองค์ ในงานเขียนของจอห์น ล็อก (John Locke) เรื่อง The Second Treatise of Civil Government ล็อก กล่าวว่า “มนุษย์ที่มีอยู่ทั้งหมด เป็นผลงานของพระเจ้าผู้สร้างที่ชาญฉลาด ผู้ทรงอำนาจยิ่งใหญ่และไม่มีที่สิ้นสุด คนรับใช้ทั้งหมดปกครองโดยพระเจ้าเป็นนายองค์เดียวส่งมายังโลก โดยพระประสงค์และภารกิจของพระองค์ มนุษย์เป็นทรัพย์สินสมบัติของพระองค์ ซึ่งสิ่งที่พระองค์สร้างจะเป็นไปจนวาระสุดท้าย มิใช่ความพึงพอใจของคนอื่น ทุกคนมีพันธะที่จะรักษาชีวิตตนเองและไม่ต้อตั้งจากร่างนี้ไป” (Locke, 1988) ดังนั้น ศาสนากลุ่มนี้ จึงประณามการฆ่าตัวตายว่าเป็นการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของพระเจ้า เช่น ศาสนาอิสลาม ประณามการฆ่าตัวตายทุกชนิด โดยไม่มีเงื่อนไข ศาสนาคริสต์ ดำเนินการฆ่าตัวตายว่าเป็นบาปเท่า ๆ กับฆาตกรรม ในสมัยหนึ่ง ศพของผู้ที่ฆ่าตัวตายถูกปฏิเสธที่จะได้รับการทำพิธีฝังศพแบบชาวคริสต์ และศาสนายูดาห์ก็ไม่รับการฆ่าตัวตายทุกชนิด ทุกรูปแบบเช่นกัน (Amundsen, 1996)

การกระทำอัตวินิบาตกรรมในมุมมองทางกฎหมาย

ประเทศหรือรัฐเสรีประชาธิปไตย (Liberal And Democratic State) ล้วนแต่ยึดมั่นอยู่ในลัทธิปัจเจกชนนิยม (Individualism) ทั้งสิ้น ลัทธินี้สอนว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมามีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ (Human Dignity) ซึ่งมีลักษณะที่เป็นนามธรรม จะปรากฏออกมาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม ในรูปของความสามารถของมนุษย์ในอันที่จะกำหนดชะตากรรมของตนได้ด้วยตนเอง (Self-Determination) และมนุษย์แต่ละคนจะมีความสามารถ เช่นว่านี้ได้อย่างแท้จริง ต่อเมื่อแต่ละคนมี “แดนแห่งเสรีภาพ (Sphere Of Individual Liberty)” ภายในแดนแห่งเสรีภาพของตนนี้ แต่ละคนจะคิดหรือกระทำการใด ๆ ก็ได้ อย่างอิสระ ปลอดภัยจากการแทรกแซงตามอำเภอใจของผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งของผู้ปกครอง ด้วยเหตุนี้ รัฐธรรมนูญของรัฐเสรีประชาธิปไตยทุกรัฐ จึงได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพด้านต่าง ๆ ที่มนุษย์แต่ละคนจำต้องมีและใช้ไปเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพแห่งตน ทั้งในทาง

กายภาพและในทางจิตใจ ซึ่งรวมแล้วนิยมเรียกกันว่า “สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน” (Fundamental Rights And Liberties) ให้แก่ราษฎร สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานนี้มีจำนวนมาก น้อยแตกต่างกันออกไปตามสภาพการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของแต่ละประเทศและแต่ละยุคสมัย แต่ในทุกประเทศและทุกยุคสมัยถือกันว่าสิทธิในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินเป็น “แก่น (Core)” ของสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ซึ่งสิทธิที่จะตายในมุมมองของกฎหมายมองว่าเป็นเรื่องของเสรีภาพในการตัดสินใจที่จะมีชีวิตอยู่หรือไม่ต่อไป อันเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นมูลฐานประการหนึ่งนั่นเอง (Taylor, 1991)

รัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกา นับได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างกว้างขวางมากประเทศหนึ่ง แต่ในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิที่จะตายมิได้มีบัญญัติรับรองไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญโดยตรง แต่มีคำพิพากษาศาลสูงขยายความว่าแฝงอยู่ในสิทธิส่วนตัวของบุคคล (The Right Of Privacy) ซึ่งมีบัญญัติไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 14 โดยศาลสูงได้วินิจฉัยในคดี Roe V. Wade ว่ารัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว รับประกันไม่ให้รัฐเข้าไปจำกัดเสรีภาพของบุคคล สิทธิส่วนตัวมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมการตัดสินใจของหญิงที่จะทำแท้งลูกของตนหรือไม่ก็ได้ และศาลยังได้วินิจฉัยว่า สิทธิส่วนตัวครอบคลุมไปถึงสิทธิที่จะปฏิเสธการรักษาและสิทธิที่จะตายเข้าไว้ด้วย ดังนี้ สิทธิส่วนตัวตามรัฐธรรมนูญ รวมถึงสิทธิของผู้ใหญ่ที่มีความสามารถสมบูรณ์ (Mature Competent Adult) ปฏิเสธที่จะรับการรักษาตามคำแนะนำของแพทย์เพื่อยืดชีวิตของตนออกไป (เพื่อประโยชน์ที่ดีที่สุดของบุคคลที่สาม) หรืออาจจะกล่าวอย่างรวบรัด สิทธิส่วนตัวรวมถึงสิทธิที่จะตายด้วย ซึ่งรัฐไม่ควรเข้าไปขัดขวาง ถ้ามีใช้กรณีที่มีผู้เยาว์หรือทารกในครรภ์ และต้องไม่ปรากฏอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณชนแจ้งชัดหรือกระทบกระเทือนต่อสวัสดิการสาธารณะตลอดจนศีลธรรมอันดี ถ้าผู้ใดที่มีความสามารถสมบูรณ์ขณะแสดงเจตนาตัดสินใจที่จะตาย ศาลก็ไม่ควรเข้าไปขัดขวาง แม้ว่าการตัดสินใจของเขาอาจเห็นได้ว่าเป็นการไม่ฉลาด โง่เขลาเบา ปัญญาก็ตาม (Gostin & Gostin, 1993)

ความเป็นมาของความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย

กฎหมายไทย

ตามหลักกฎหมายอาญาของไทย ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้การฆ่าตัวตายเป็นการกระทำความผิดหรืออาชญากรรม ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 64/2465 วินิจฉัยว่า “การประทุษร้ายแก่ร่างกายหรือชีวิตนั้น ถ้าผู้ใดทำแก่ตัวเอง หามิบทลงโทษไม่ว่า” คำพิพากษาศาลฎีกาเรื่องนี้เป็นกรณีที่ นายชู นายเท้า และนายขาว ร่วมกันเอายาพิษใส่ปน

ในอาหารเพื่อทดลองยา ทั้งสามคนได้ทดลองกินอาหารดังกล่าว ปรากฏว่านายเท้าถึงแก่ความตาย นายชูและนายขาวหาความผิดฐานฆ่าคนตายไม่ เพราะนายเท้ายอมตนเข้ารับประทานอาหารซึ่งตนเองและนายชูเป็นผู้ร่วมกันป้อนยาพิษนั่นเอง จึงเท่ากับกระทำตัวเอง จะเอาผิดแก่ผู้ใดในฐานะฆ่าคนไม่ได้ จากหลักกฎหมายอาญาดังกล่าว เมื่อการฆ่าตัวตายไม่เป็นความผิด บุคคลที่มาเกี่ยวข้องกับการฆ่าตัวตายของบุคคลนั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ช่วยเหลือ สนับสนุน ยุยงส่งเสริม หรือให้คำแนะนำให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตาย จึงไม่มีความผิดต่อมา เมื่อมีการร่างประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 เป็นต้นไป จึงได้มีการกำหนดลักษณะของความผิดเป็นการช่วยเหลือหรือยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายขึ้นใหม่ เป็นความผิดเอกเทศ ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 293 โดยยกร่างขึ้นตามแบบของประมวลกฎหมายอาญาสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต มาตรา 141 คงดัดแปลงเฉพาะอายุของเด็ก ซึ่งตามกฎหมายของสหภาพสาธารณรัฐสังคมนิยมโซเวียต กำหนดไว้ว่ายังไม่บรรลุนิติภาวะ แต่กฎหมายไทยจำกัดอายุเด็กว่าไม่เกินสิบหกปี (บรรเจิด สิงคะเนติ, 2563)

กฎหมายฝรั่งเศส

แต่เดิมการฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตาย ถือว่ามีลักษณะเป็นอาชญากรรม แต่ตั้งแต่สมัยปฏิวัติฝรั่งเศสเป็นต้นมา การฆ่าตัวตายหรือพยายามฆ่าตัวตายไม่เป็นความผิดตามกฎหมายอาญา โรเบิร์ต บาลินเตอร์ (Robert Badinter) ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้แถลงต่อวุฒิสภาในการเสนอกฎหมายการก่อให้เกิดหรือการช่วยเหลือการฆ่าตัวตายเป็นความผิดอาญาว่า “ปรัชญาพื้นฐานข้อหนึ่งที่ยังคงมั่นคงอยู่ในสังคมของเรา คือ การฆ่าตัวตายซึ่งได้แก่ สิทธิในการละทิ้งชีวิตของตนเอง เป็นสิทธิของบุคคลที่โอนให้แก่กันไม่ได้ สิทธิดังกล่าวเป็นการแสดงออกซึ่งเสรีภาพขั้นพื้นฐานของมนุษย์” (Badinter, 2004)

ศาลฝรั่งเศสได้วินิจฉัยว่า “การฆ่าตัวตายอันเป็นสิ่งที่แสดงออกซึ่งเจตนาที่น่าเศร้าของปัจเจกบุคคลที่เป็นอิสระ ทั้งในช่วงระยะเวลาที่ตัดสินใจ และในส่วนที่เกี่ยวกับเหตุผลนั้น ไม่เป็นการกระทำความผิดกฎหมายอาญาแต่อย่างใดเลย” ดังนั้น การมีส่วนร่วมในการฆ่าตัวตายไม่ว่าด้วยวิธีหรือรูปแบบใด จึงไม่ถือเป็นความผิดทางอาญาไปด้วย (ปราโมทย์ เทียนทอง, 2560)

การที่กฎหมายอาญาของสาธารณรัฐฝรั่งเศสไม่ถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นความผิด และไม่มีบทกฎหมายที่กำหนดให้การมีส่วนร่วมในการฆ่าตัวตายเป็นความผิด ประกอบกับด้วยเหตุที่การฆ่าตัวตายในฝรั่งเศสมีจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้น (มากกว่าหนึ่งหมื่นรายต่อปี ตามรายงานของ Daily ซึ่งอัตราส่วนของความพยายามในการฆ่าตัวตายต่อการฆ่าตัวตายสำเร็จ

มีถึงกว่าหกต่อสิบ) เป็นตัวเลขที่ทำให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นช่องว่างทางกฎหมายอาญาของฝรั่งเศส (Smith, 2010)

ต่อมา รัฐบาลได้เสนอร่างกฎหมายแก้ไขบรรพ 2 ของประมวลกฎหมายอาญาต่อรัฐสภา โดยมีการกำหนดเรื่องการลงโทษผู้ที่ยุยงผู้เยาว์ให้ฆ่าตัวตายไว้ในหมวดที่ 5 ของบทที่ 7 ของลักษณะ 2 แห่งบรรพ 2 ชื่อหมวดว่า “การทำให้ผู้เยาว์ตกอยู่ในอันตราย (De La Mise En Peril Des Mineurs)” ซึ่งต่อมา วุฒิสภาได้เห็นว่ามีความคล้ายกันกับรัฐบัญญัติเลขที่ 87-1133 จึงได้แก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นหมวดเอกเทศโดยใช้ชื่อหมวดว่า “การยุยงให้เกิดการฆ่าตัวตาย (De La Provocation Au Suicide)” ซึ่งประกอบด้วยมาตรา 223-13, 223-14 และ 223-15 ตามประมวลกฎหมายอาญาล่าสุดฉบับปัจจุบัน (Sénat Français, 1987)

กฎหมายอังกฤษ

แต่เดิมหลักกฎหมายอาญาของอังกฤษ ถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นความผิดร้ายแรง (Felony) โดยการฆ่าตัวตายเช่นนั้นถือว่าเป็นการฆาตกรรมตนเอง (Self-Murder) แม้ว่าผู้ที่ฆ่าตนเองสำเร็จไม่อาจรับโทษทางอาญาได้ เนื่องจากได้ตายไปแล้ว แต่ตามกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ได้ลงโทษการกระทำความผิดดังกล่าว โดยการยึดทรัพย์สินของผู้ที่ฆ่าตัวตาย นอกจากนี้ ผลที่สำคัญของการบัญญัติให้การฆ่าตัวตายเป็นความผิด คือ การพยายามฆ่าตัวตายที่ไม่เป็นผลสำเร็จ นำไปสู่หลักเกณฑ์ของกฎหมาย ดังนี้ 1. เนื่องจาก D พยายามที่จะกระทำความผิดร้ายแรง (Felony) เขาจึงมีความผิด Misdemeanor ในการพยายามฆ่าตัวตายตามหลักกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ทั่วไป 2. ถ้าในกรณีที่ D พยายามจะฆ่าตัวตาย แต่เป็นผลให้ผู้อื่นตาย เขาจะมีความผิดฐานฆ่า (Murder) ตามหลักของการโอนเจตนาร้าย (The Doctrine Of Transferred Malice) (Baker, 2002)

แม้ว่าการฆ่าตัวตายจะถูกถือว่าเป็น “อาชญากรรมที่ไม่ร้ายแรงมาก” แต่เจตนาในการฆ่าตัวตายเป็นเจตนาร้ายในความผิดฐานฆ่า (The Mens Rea Of Murder) ยิ่งกว่านั้นบุคคลซึ่งเป็นผู้ช่วยเหลือ สนับสนุนการกระทำความผิด (Accessory) หรือผู้ร่วมกระทำความผิด (Principal In The Second Degree) ในการฆ่าตัวตายของบุคคลอื่นมีความผิดในลักษณะทำนองเดียวกับความผิดฐานฆ่า (Murder) ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด (Secondary Party) ซึ่งมีผลให้ผู้รอดชีวิตจากการตกลงกันฆ่าตัวตาย (Suicide Pact) มีความผิดฐานฆ่า (Guilty Of Murder) ด้วย แม้ว่าที่จริงแล้วเขาจะไม่ได้ฆ่าก็ตาม เพราะว่าเขาเป็นผู้ช่วยเหลือและยุยง หรืออย่างน้อยที่สุดเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำความผิดก่อนเกิดเหตุ (An Accessory Before The Fact) ต่อการฆ่าตนเองของคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (Ashworth, 2009)

กฎหมายอินเดีย

ตามประมวลกฎหมายอาญาของสาธารณรัฐอินเดีย (The Indian Penal Code 1860) ไม่ได้บัญญัติให้การฆ่าตัวตายเป็นความผิด แต่บัญญัติให้การพยายามฆ่าตัวตายเป็นความผิด ตามมาตรา 309 และการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายเป็นความผิด ตามมาตรา 305 ว่าด้วยการยุยงเด็กหรือบุคคลวิกลจริตให้ฆ่าตัวตาย และมาตรา 306 ว่าด้วยการยุยงบุคคลอื่นให้ฆ่าตัวตาย โดยการให้ความคุ้มครองบุคคลจากการฆ่าตัวตาย โดยการยุยงของบุคคลอื่น ตามกฎหมายดังกล่าว มาจากแนวความคิดที่ว่า บุคคลทุกคนในสังคมมีพันธกรณีตามกฎหมายที่จะต้องดูแลบุคคลอื่น โดยไม่ละเลยหน้าที่โดยมิชอบอย่างจงใจและเจตนาที่จะเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้รับวิธีการต่าง ๆ ในการฆ่าตัวตาย ตลอดจนไม่เพิกเฉยเมื่อเห็นผู้อื่นทำลายตนเองแล้วไม่พยายามที่จะหาทางป้องกันมิให้เขาฆ่าตัวตาย ซึ่งการละเลยหน้าที่และการเพิกเฉยเมื่อเห็นผู้อื่นฆ่าตัวตายแล้วไม่ช่วยนี้ จะเป็นความผิดต่อเมื่อบุคคลนั้นได้กระทำในลักษณะกระทำการ เช่น การกระทำการช่วยเหลือ (Active Aid) มิใช่เพียงแต่การละเว้นไม่ช่วยเท่านั้น (Verma, 2016)

จากความเป็นมาของบทบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า

1. กฎหมายว่าด้วยการยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายเกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาช่องว่างของกฎหมายระหว่างความผิดฐานฆ่าผู้อื่นกับการเคารพสิทธิที่จะตายของบุคคล ซึ่งส่งผลในทางกฎหมายให้การฆ่าตัวตายไม่เป็นความผิด
2. ความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายในบางลักษณะเป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นตามสถานการณ์ของบ้านเมืองในขณะนั้น เช่น กรณีการตีพิมพ์หนังสือชื่อ “วิธีการฆ่าตัวตาย” ในสาธารณรัฐฝรั่งเศส ซึ่งผู้เขียนหนังสือได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการในการฆ่าตัวตายตามหนังสือที่เขียนแก่บุคคลที่มีเจตนามาสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม และบุคคลดังกล่าวนำคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการในการฆ่าตัวตายที่ได้รับนั้นมาใช้ในการฆ่าตัวตาย เป็นต้น
3. ความผิดฐานยุยงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายมีเจตนารมณ์ของกฎหมายในการคุ้มครองชีวิตของบุคคลและคุ้มครองเสรีภาพทางความคิดในส่วนที่เกี่ยวกับอิสระในการตัดสินใจของบุคคล

ตารางที่ 1 สรุปเปรียบเทียบตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับความผิดทางอาญานายุงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย

ประเด็น	ราชอาณาจักรไทย	ต่างประเทศ
การถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นความผิด	ไม่ถือเป็นความผิด	- อังกฤษ : เคยถือเป็นความผิด แต่ยกเลิกในปี ค.ศ. 1961 - สหรัฐฯ : แตกต่างกันในแต่ละรัฐ บางรัฐถือว่าไม่เป็นความผิด บางรัฐยังมีโทษ - ฝรั่งเศส : ไม่ถือเป็นความผิด
การยุงให้ฆ่าตัวตาย	มีความผิดตามมาตรา 293 ของ ประมวลกฎหมายอาญา	- อังกฤษ: มาตรา 2(1) ของ Suicide Act 1961 กำหนดโทษการช่วยเหลือหรือยุงให้ ฆ่าตัวตาย - สหรัฐฯ: แตกต่างกัน บางรัฐ ถือเป็นฆาตกรรม, บางรัฐมีบทลงโทษเฉพาะ - สวิสเซอร์แลนด์: มีโทษหากมี เจตนาแสวงประโยชน์
การยุงเด็กหรือผู้ไม่มีสติ	มาตรา 293 คุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี	- อินเดีย: มาตรา 305 กำหนด โทษหนักหากผู้ถูกยุงเป็นเด็กหรือวิกลจริต
การกระทำโดยเจตนาที่ไม่เห็นแก่ตัว	ไม่มีบทบัญญัติพิเศษ	- สวิสเซอร์แลนด์: ไม่ถือเป็น ความผิดหากทำด้วยเหตุผลไม่เห็นแก่ตัว เช่น ความ สงสารต่อผู้ป่วย
การช่วยเหลือโดยตรง	มีความผิดในฐานะยุง	- สหรัฐฯ : เช่น รัฐโอไฮโอ ถือว่าการจัดหายาพิษให้ผู้อื่นถือเป็นการช่วยเหลือให้ฆ่าตัวตาย
จุดประสงค์ของกฎหมาย	เพื่อคุ้มครองชีวิตและเสรีภาพในการตัดสินใจ	คล้ายคลึงกับไทย แต่ในบางประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส เน้นเสรีภาพในการตัดสินใจที่จะแสวงหาความตายมากกว่า

สรุป

การยุงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตาย มีความสัมพันธ์กับมุมมองของแต่ละประเทศเกี่ยวกับการฆ่าตัวตายว่าจะถือว่าเป็นอาชญากรรมหรือไม่ ในกฎหมายจารีตประเพณีของอังกฤษ แต่เดิมถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นอาชญากรรม (Self-Murder) และผู้ยุงให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายถือว่ามีความผิดฐานฆ่าคนตาย (Murder) อย่างไรก็ตาม เมื่ออังกฤษได้ยกเลิกการถือว่าการฆ่าตัวตายเป็นความผิดในปี ค.ศ. 1961 ตามพระราชบัญญัติ Suicide Act. 1961 ได้กำหนดความผิดเฉพาะสำหรับการยุงหรือช่วยเหลือให้ผู้อื่นฆ่าตัวตายแทน ในสหรัฐอเมริกา ความรับผิดชอบในกรณีนี้แตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ บางรัฐถือว่าเป็นการฆ่าคนตาย บางรัฐถือว่าไม่เป็นความผิด และบางรัฐมีบทบัญญัติพิเศษสำหรับกรณีนี้ เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา (Manslaughter) หรือความผิดเฉพาะเกี่ยวกับการช่วยเหลือในการฆ่าตัวตาย

ในราชอาณาจักรไทย การฆ่าตัวตายเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 64/2465 ที่ระบุว่าบุคคลที่ประทุษร้ายต่อตนเองจะไม่มีบทลงโทษ อย่างไรก็ตาม การยุงหรือช่วยเหลือให้บุคคลอื่นฆ่าตัวตาย ถูกกำหนดให้เป็นความผิด

เอกเทศในมาตรา 293 ของประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งบัญญัติตามแบบกฎหมายของสหภาพโซเวียต โดยมีการดัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของไทย เช่น การคุ้มครองเด็กอายุต่ำกว่า 16 ปีเป็นพิเศษ กฎหมายดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองชีวิตมนุษย์และควบคุมเสรีภาพในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการทำลายชีวิตของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

- บรรเจิด สิงคะเนติ. (2563). *กฎหมายอาญาภาคทั่วไป*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปราโมทย์ เทียนทอง. (2560). *กฎหมายสิทธิมนุษยชนในยุโรป*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Amundsen, D.W. (1996). Suicide and Early Christianity. *The Journal of Religious Ethics*, 24(1), 27–45.
- Ashworth, A. (2009). *Principles of Criminal Law* (6th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Badinter, R. (2004). *Liberty, law, and human condition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Baker, J.H. (2002). *An Introduction to English Legal History* (4th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Berman, H.J. (1963). *Justice in the U.S.S.R.: An Interpretation of Soviet Law*. Harvard: Harvard University Press.
- Blackstone, W. (1769). *Commentaries on the Laws of England* (Vol. 4). Oxford: Clarendon Press.
- Bohlander, M. (2009). *Principles of German Criminal Law*. Hart Publishing.
- Davidson, J. (1902). Legal perspective on suicide in Texas: Assisted suicide and poison provision. *Texas Court Reports*.
- Dressler, J. (2019). *Understanding Criminal Law*. 9th ed. Durham: Carolina Academic Press.
- Durkheim, É. (1951). *Suicide: A Study in Sociology*. New York: Free Press.
- Gostin, L.O. & Gostin, K.G. (1993). A Broader Liberty: J. S. Mill, Paternalism, and the “Right to Die”. *The Yale Law Journal*, 103(1), 149-173.
- Harvard Law Review. (1995). Legal Perspectives on Assisted Suicide in the 19th Century United States. *Harvard Law Review*, 108(3), 561-589.

- Herring, J. (2016). *Criminal Law: Text, Cases, and Materials* (8th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Hobbes, T. (1651). *Leviathan*. Analysis of Social Contract Theory and Justice.
- Illinois Supreme Court. (1903). *Case Law Decisions on Assisted Suicide and Poison Provision*. Illinois Reports.
- Locke, J. (1988). *The Second Treatise of Civil Government*. Amherst, NY: Prometheus Books. (Original work published 1689).
- Mahmood, T. (2012). *The Penal Laws of Pakistan*. Oxford: Oxford University Press.
- Rawls, J. (1971). *A Theory of Justice*. Harvard: Harvard University Press.
- Sénat français. (1987). *Discussion et adoption de la loi no 87-1133 sur la provocation au suicide*. Paris: Imprimerie du Sénat.
- Smith, A. (2010). *The Evolution of Criminal Law in Europe*. Oxford: Oxford University Press.
- Smith, J.C., & Hogan, B. (2021). *Criminal Law*. (15th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Taylor, C. (1991). *The Ethics of Authenticity*. Harvard: Harvard University Press.
- Verma, R. (2016). *Critical Analysis of the Indian Penal Code*. Mumbai: Snow White Publications.